

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Consilia || Salomonis, || Sive || Collecta Salomonis || Axiomata

Maxime Necessaria Homini, ut se ipsum sapienter dirigat ; E Gallico In
Latinum versa, revisa & amplicata per Auctorem, cum Indicibus
necessariis

Cureau De Lachambre, Pierre

Coloniæ Agrippinæ, 1694

Articulus Quartus. Pro Regimine linguæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37935

quod tempus non habuerint, alii quoque media ipsis defuerint, & alii, quod ipsi pauperes fuerint. Lufores verò, non habebunt quod respondeant aliud, quàm quod noluerint, & quod magis lufum quàm Iefum amaverint Crucifixum.

Unico verbo, *Lude & age conceptas tuas, & non in delictis.* Labora, tua conserues media, lude & recreare tuam conserues fanitatem, tuam innocentiam, & tuam vitam, ut placeas Deo & obedias legibus suæ Providentiæ.

ARTICVLVS QVARTVS

De regimine lingua.

REGULA PRIM. A.

Responsio mollis frangit iram, sermo durus suscitatur furorem. Prov. II

PARAPHRASIS.

Ensis non domat hominum choleram, verò verbum suave & humile. Dum illi clamant, nos pariter clamamus utimur injurijs, minis & medijs violentibus, ut eos tacere faciamus, interim nostri obliviscimur,

nempe tantum unico verbo dulcedinis
& civilitatis indigeamus.

Lingua placabilis lignum vite, qua autem
immoderata est, conteret spiritum:
nam lingua suavis, discreta & elo-
quens est arbor vite, ubique tam in do-
mo, quam omni societate & conver-
satione. Unusquisque exinde sumit
fructus consolationis, remedia inque-
runtium, & aliarum interiorum in-
firmitatum. Medetur omnibus nostra
anima plagis, verum lingua temera-
ria est ensis, qui eam vulnerat, & qui
per sua immoderata verba ipsi ictus
infernus mortales usque ad imum cordis.

R E F L E X I O.

Nihil est in quo homo se magis ex-
erceat quam in loquendo & con-
versando cum suis amicis; & nihil et-
iam est contra, in quo minus proficiat,
& quo sit magis ignorans ac magis im-
perfectus.

Incipimus enim conversari ab ipsis
cunis, & tamen nescimus veram con-
versationem in ætate sexaginta anno-
rum, dediscimus in ipso studio & exerci-
tio,

G

tio, & eo magis quo atate crescimus nostri errores magis periculosi & incusabiles æstimantur.

Aliqui docent hanc artem bene conversandi, omnes discunt, sed paucissimi sciunt. Ipsi Professores de illa valde bene loquuntur, sed malè operantur. Scribunt de ea excellenter, sed suam legem quam secundum sua scripta non observant. Regulæ quas docent, sunt ipsorum captum, & ipsimet nesciunt observare: ita ut nulla ars inveniri que habeat plura pulchra præcepta, minora exempla, in mundo sapienter conversandi.

Si non potes ad altum gradum perfectionis ascendere, nec esse è numero eorum magnorum hominum, qui trahunt sibi affectum in conversatibus; ad minimum non sis de numero importunorum & incommodorum, pone te cum omni studio extraneorum insupportabilium.

Odibilis est, qui procax est ad loquendum. In horum locum ponuntur homines, quorum scientia est scire con-

pu'denda, quæ in domo aut vita unius-
cujusque personæ committuntur, &
quorum conversatio & negotium est, de
iis incessanter loqui, & ubique omnia
publicare: homines audaces in detra-
ctionibus, indiscreti, temerarii, & verbis
intolerabiles.

Beatus, qui rectus est à lingua nequam.

Adhuc verò beatior, dum in talem inci-
dis, quem relinquant omnia dicere, nec
differentiam eum eo habeas.

Perfectè beatus est, qui taliter agit,
ut timeant eum aliquid incipere, co-
acti ubique in sua præsentia sapienter
agere.

His hominibus insupportabilibus
conjunguntur linguosi, & sunt tales utri-
usque sexus homines, qui in conversatio-
nibus semper apertum os habent, & quo-
rum conversatio, sicut olim Philosophi
Anaximenes, consistit in eo, quod in
omnibus occasionibus effundant ver-
borum flumen, mentis guttam.

Tu verò sis magis eruditus & mode-
stus, relinque alios sua dicere, postquam
etiam tu tua dixisti: concede aliis tem-
pus

pus tibi pariter respondendi, & scias
cere dum alii loquuntur. Demonstrat
lis, quod & tu possis alios audire, & n
fac ut de tua persona sibi imaginem
illud, quod de hic dicto Philosopho
ratur, nempe quod natura loco duar
aurium tres ipsi dederit linguas.

In hunc pariter locum ponuntur
verè homines insupportabiles & fat
qui non possunt loqui, nec sufferre,
aliquis cum ipsis aliud loquatur, qu
de eorum propria laude. Videntur enim
nihil aliud sapere quam suam felicita
tem, & suos proprios actus, ita ut vel
neminem aliquid aliud scire, quam ha
ipsam illorum fortunæ & actionum
historiam, hanc indifferenter omnia
narrant, & quamvis eam sæpius redicunt
obliviscuntur se eam narrasse, ita ut
denuò narrare semper incipiant.

Illi qui se ipsos laudant, parum
in societatibus valent, quam si qui
perantur, quod ego magnæ infelicita
tis iudicio pro homine honorato, qu
uno vel altero impingit, nesciens
giendi modum.

Transiret, si hoc malum apud ipsos maneret: sed dum cum talibus conversaris, facile habitudinem sumis, etiam de tuis stultitiis loquendi, & te ipsum laudandi. Fac melius, & suffer eos, sed non imitare.

Laudet te alienum, & non os tuum.

Tene hanc regulam, quod incomparabiliter minus sit, vituperari & ab aliis vexari, quam seipsum laudare. Impostores & libertini sæpè vituperio afficiunt, & accusant sapientiores, nunquam aliquis prudens se ipsum laudavit.

Ponuntur ad eundem ordinem insupportabilium stulti temerarii, & præcoces, qui nesciunt loqui sine vexatione, & offensione eorum, qui illos auscultant.

Verum est quod vexationes modestæ & honestæ necessarium sal pro nostris conversationibus sint, quæ facile corrumpuntur, deveniunt inspidæ, & displicentiam generant, quando in illis risus abest; sed nimis multum salis est pejus, quam si nullum adesset, & hoc multum non differt ab ipso parum. Oportet multum habere prudentiæ, ut quis in

moderatione permaneat, & non usque
ad excessum progrediatur.

Nunquam cum aliis lude in verbis
non es extremè sapiens, & si non
telligis methodum id discretè, & cum
bona gratia faciendi.

Vexationes namque in hisce suffi-
enter forent discretæ, si essent sicut
bestiarum, dum enim bestia simul ludunt
& se divertendo percutiunt, aliquis
deret, quod una alteram mordeat, &
ima viscerum velit penetrare, non
men aliud sibi causant quam sibi adu-
regendo suos dentes & ungues cum
trema moderatione, ita ut nec cutem
ingrediantur.

Tales qui libenter vexant, non sciunt
suam frenare linguam, impellunt enim
suas puncturas, & pungentes indif-
tasque vexationes usque ad fundum
pectoris. Dum ludunt, semper eorum
sanguis bullit; semper causat aliquis
læthale vulnus in corde cuiusdam amici
& nunquam aliquis exit ex hoc genere
belli, qui non vulneratus fuisset.

Est valdè communis modus in eo

versationibus, ut quis alteri declaret bellum, & eum armis sui ingenii aggrediatur cum innocentibus malitiis alicujus lætabundi humoris, sed nostra crudelitas in his bellis & contrafactis contractibus eò devenit, ut velit semper esse mixta cum aliquo vero despectu. Credimus nos non sufficienter risisse, si noster amicus non sentiat se in ipso corde fuisse punctum, & si nihil dixerimus, quod ipsi displiceat aut eum offendant.

Homines magni judicii, & excellentis naturæ sciunt miscere respectum inter has familiaritates & contentiosas adulationes, simulque sciunt impedire, ut inter hos ingeniosos contractus & amicabiles ictus non subintret aliqua ambitio despectûs, aut verbum indiscretum.

Illorum scientia adhuc ulteriùs progreditur; sciunt enim hunc ipsum respectum eousque miscere, ne simul excipiant, minentur & verè irascantur.

Homo prudens sciat tanquam Dominus famulo suo loqui, nec tamen ipsum simul vituperet, aut tale dicat ver-

bur. de quo offendatur, sciat loqui tan
quam aliquis Judex alicui personæ cri
minali, & verbis severis & terribilibus
reprehendere ejusdem errores, cum
tamen respectu, qui ejus dignitati de
betur. Accuset solummodo voluntatem
delinquentis, tantum ipsi vitio vitu
tat id, quod liberè commisit, & non
tuperet id quod natura aut aliquod
fortunium in ipso constituerunt.

Unus alteri inviolabilem debet re
spectum. Non oportet id quod ip
saxis & marmoribus ex justitia tenentur
recusare infantibus & pauperibus, nec
eorum figura sumpsit umbram similitu
dinis cum Deo & Sanctis ejus.

Cum nostra anima ferat imaginem
Divinitatis, sacrilegium est, quod un
alterum vituperet. Infelix inclinatio
quam remonstrare cogimur, nos un
aut alteram personam parum æstimat.
Est enim vera rabies, quam nobis Di
mon inspiravit cum veneno, quod in
stro cordi infudit eo die, quo nostra
corruptam naturam.

Si possemus sufficientem nobis fieri
resp

respectum, ipsæ familiaritates non essent, quàm cœlestes dulcedines, & nostræ vitæ domesticæ libertates.

Ex eo quod unus alteri non ferat mutuum respectum oriuntur contentiones in domibus, & ex his contentionibus omnes reliquæ infelicitates.

REGULA SECUNDA.

Sapiens in verbis se ipsum amabilem facit. Eccl. 20.

PARAPHRASIS.

Verba sunt animæ pictura; Illa sunt quæ hanc dignoscere faciunt. Et hæc spiritalis substantia non potest melius quàm in ipsa lingua videri. Quando aliqua anima locuta fuit de aliis rebus, non est necesse, ut de se ipsa ad sui cognitionem loquatur, statim enim quo aliquis audivit id quod dixit, cognosci potest etiam quod antea fuit.

REFLEXIO.

Ipsa felicitas, ut quis ametur, dependet à modo suam regendi linguam. Adæquatè & non nimium loqui, non esse nimis loquacem, nec nimium taciturnum:

turnum : proferre discursus graves & elevatos, & dignè loqui de rebus importantibus & seriofis, dum id necessitas requirit; Simulque quando necessitas est, scire se humiliare. Ridere cum indignis, & ridendo sequi honestas regulas: scire miscere laudes & veritates inter jocos & vexationes. Ludendo, neminem ultra alterius honorem & laudem tangere: nihil quam sapienter & modestè loqui cum omni veritate & sinceritate: hoc est sicut deus & omni quo fieri potest modo per verba, quæ sunt imago alicujus spiritus rectè ordinati, hominum lucrari consuetudines.

Bona enim officia hominum inclinationes rarè capiunt, munera tantum oculos tangunt. Oportet conversari ut quis amet aut ametur.

Sunt autem verba sapienter & cum respectu prolata, per quæ nascuntur inclinationes immortales, & hæc nobilitas & famosæ amicitia, quas videmus, quæ olim inter amicos videbantur.

Homines Politici, Consilarii, & famosi Judices & doctrinâ præditæ per

nae suam reputationem & fortunam eorum prudenti & discretæ linguæ adscribunt.

Fœminæ, quæ magis æstimantur & considerantur in hoc mundo, non sunt illæ, quæ majori pulchritudine aut ingenio præcellunt, nec illæ quæ plures res vel scientias norunt; Reputatio & honor quem per has admirabiles qualitates obtinent, citò prætereunt. Hinc nulla constantius & perfectius amatur, quàm quæ prudens & discreta est in verbis.

Sicut autem videtur nihil esse facilius, quàm suam regere linguam; Sic etiam videtur, quod nihil sit facilius quàm ut quis ametur.

Quod tamen rarum est, quia sæpe nolumus taliter loqui pro ut audientibus placet. Desideramus enim dicere, quod nostræ perversæ inclinationi placet, & libentius insupportabiles aliis sumus, quàm conemur retinere aliqua inconsiderata verba, aut ea cum modestia & humilitate proferre.

Sæpè convenimus ad societates &

G 6

con-

conversations non nisi ut monstremus
nostram insaniam & pudorem, quæ tu-
men in aliquo inordinato ingenio ma-
gis deberent esse tecta. Volumus tamen
ut illud appareat, quia volumus loqui.
Pro foeditate coperienda, mascara
excellens inventio; Stultitiæ verò ipsius
silentium: esset enim illa coram oculis
hominum incognita, si stulti possent
tacere.

REGULA TERTIA.

*Sapientia absconsa, & thesaurus
visus, quæ utilitas in utrisque
Eccl. 20.*

PARAPHRASIS

*Homo sapiens alijs injuriam facit, quoniam
do nihil loquitur. Thesaurus abscon-
ditus & scientia muta sunt equaliter
inutiles. Melior enim est, qui celat
sapientiam, quam qui abscondit
sapientiam suam.*

REFLEXIO.

Persæpè accidit, ut ii qui ingenio
pleni, & qui multa sciunt, valde
ca loquuntur.

Quod provenit vel ab ipsa completionem melancholica, quæ illos facit amare solitudinem, & habere complacenciam in divertendo seipfos, vel à conscientia critica, quæ illos facit apprehendere errores in conversatione inevitabiles, volendo ex ea hanc habere gloriam, se nunquam ex proposito aliquid dixisse mali.

Sed quæstio est, an sit magis criminale & pudendum loqui indiscretè, quam tacere.

Deberent homines recordari in regimine linguæ, quod ultimus & minimus gradus prudentiæ sit, scire tacere. Secundus, scire pauca loqui, & se moderari in discursibus. Tertius & perfectissimus, scire multa loqui, & tamen nec malè, nec nimium scire loqui.

Verum est, quod magna requiratur discretio datis occasionibus posse tacere, & retinere illud, quod non debet esse cognitum. Major tamen adhuc discretio requiritur, ut alii non suspicentur, nec cognoscant per nostrum silentium, nos velle tacere.

G 7

Quod

Quod silentium in hoc consistit, potest se verbis coperire & tegere nostrum secretum, dicendo liberè & audacter illud quod potest, & quod debet in conversationibus dici.

Secretum enim est sicut thesaurus qui media ex parte jam est notus, quando scitur, quod sit absconditus.

REGULA QUARTA.

Ori tuo facito ostia, & seras auribus tuis, & attende ne fortè labatur in lingua. Eccl. 28.

PARAPHRASIS.

Ori tuo facito ostium. Relinque porta tua scrinia & tuos thesauros sine seris, quam tua labia: & sis sollicitus ne ex ore tuo exeat aliquod verbum quod possit offendere, aut culpa subjectum.

Præfigures tibi, ait Prophetia, quod sit in societatibus, sicut super glacie, lente & sapienter progrediendum est. Time semper ne tua lingua labatur & tuum iudicium cum illa cadat.

Quot verba inadæquata, indiscreta,
& temeraria pronuncias, tot lapsus
tui ingenij facis, qui cadunt super alios
& eos vel ledunt vel incommodant.

REFLEXIO.

Bonum est consilium quod nobis
datur ad impediendum, ne aliquod
simile verbum possit de ore nostro exi-
re, ut ei seras apponamus.

Cùm autem oporteat illud sæpè ape-
rire, & loqui quando ratio & necessitas
id volunt, videtur quod hæ seræ parum
profint. Mala enim verba sunt proxi-
miora apud portam, elabuntur inter bo-
na: Et quia bonum est loqui, impossi-
bile quasi est, posse impedire, ne quis
malè loquatur.

Potest tamen hoc fieri, quando ipsa
prudencia claves retinet, cujus principa-
lis occupatio in nobis sit, esse continuò
apud dictam portam oris nostri, & eam
claudat & aperiat tam sæpè quàm id ne-
cessitas requirit. Statim enim quò illa
abest, accidunt perturbationes & disor-
dines, & potest dici, quod major pars
infelicitatum, quæ in civitatibus & do-
mibus

mibus fiunt, & quæ tot lacrymarum causæ sunt, proveniunt ex eo, quod prudentia non sit ubique, ubi hominum linguæ comparent. *Lingua civitatis muratas destruxit, domos Magnatum effodit.* Eccl. 28.

Ubi verò hæc dicta prudentia est, una res ex admirabilioribus vitæ nostræ humanæ accidit, quod nempe talis sapiens & prudens, sicut alii prompte loquatur, sua non diu quærendo & numerando verba, interim tamen nullum proferat, quod hæc ipsa prudentia non consideraverit, & super quod ea non fecerit suas judiciosas reflexiones.

Discursus ejus est aqua currere & rapida, sed hic ipse cursus non impedit quominus non tantum sibi temporis summat unamquamque considerandi guttam, & nullam præterire sinendi, quam non cognoverit aut examinaverit.

Ita ut verum sit, quod in mundo inter miraculosas promptitudines habere possit aliquod eminens & illuminatum ingenium, quod omnia quæ dicit, bene consideravit. Ubi lingua necesse habet

integr
ingeni
ad con
pronu
disting
cum il

Un
nis, d
confid
pareat
nec se
minar

R
Qui
stul

Qui
re
tu

IN
co
Hinc
dore
malè
into

integras horas ad loquendum, ibi tali ingenio minus uno momento opus est ad contemplandum omnia verba, quæ pronunciat, & omnia quæ retinet, ad distinguendum illud quod dicere habet, cum illo quod reticere debet.

Uno verbo suprema perfectio hominis, dum conversatur cum sui similibus, consistit in eo, ut ex quolibet verbo appareat, hoc non esse quidem exquisitum nec selectum, esse tamen perfectè examinatum.

REGULA QUINTA.

Qui prius respondet quàm audiat, stultum se esse demonstrat. Prov. 18.

PARAPHRASIS.

Qui respondet antequam audiat, non respondet, quàm ut dicat se esse stultum.

REFLEXIO.

In hoc ordinariè erramus, quod inconsideratè & nimis citò loquamur. Hinc poenam habemus, quod cum pudore debeamus revocare illud, quod malè locuti fuimus; Et ex nostris peccatis

tis sit illud magis culposum, eritas hunc pudorem & non velle revocare.

Timor ne quis cadat in tale aliquo inconueniens, reddit hominem prudentem in suis discursibus extremè circum spectum, hocque pro regula sumit, nãquam aliquid loqui, nisi sit securus, quod non obligabitur ad retractandum & revocandum.

REGULA SEXTA.

Noli esse citatus in lingua tua, & commissus in operibus tuis. Eccl. 4.

PARAPHRASIS.

Non sis promptus in verbis, & lentus in actionibus. Loquere discretè & operare animosè. Promitte pauca, & fac multum.

REFLEXIO.

Non imiteris majorem hominum partem, qui sunt nimis boni, cuius fortassis non sit periculosior malitia quàm hic excessus eorum bonitatis, qui nihil est quod magis decipiat. Promittunt secundum sua desideria, quæ sunt magna, & operantur secundum suum posse, quod est parvum.

Obligando nos nostro verbo , nos
velle aliis servire , est sapienter agere,
nempè promittere minus , quam desi-
derant , & facere amplius quam sperant.

REGULA SEPTIMA.

*Non omni homini cor tuum manife-
stes. Eccl. 8.*

PARAPHRASIS.

*Non declares tuas opiniones aut intentio-
nes , & non aperias cor tuum coram
omnibus hominibus.*

REFLEXIO.

Cognosce aliorum corda , & omnia
perscrutare , si est possibile , non
tamen te perscrutentur. Sis secretus, non
tamen simula , sis contentus , quod tuas
reticeas cogitationes , non tamen eas si-
mulationibus coperias. Dum enim
oportet secretè agere , non opereris
mendaciis : sufficiat tibi silentium. Ha-
be regalem illam perfectionem , quod
est : posse loqui & posse tacere ad libi-
tum : dicere tam multa & tam pauca
pro ut sunt dicenda.

Habe curam hujus regulæ , ut scias
tacere

tacere principaliter ea negotia & res
confidas tuæ prudentiæ. Quia aliquo
discopertum negotium proinde est, ut
si esset totaliter ruptum.

Ex verbis nimis citò prolatis hoc mi-
nimum senties damnum, quod re-
dabunt successum. Tempus destruet
omne id quod est factum; Et lingua
omne quod est faciendum.

Obserua hanc regulam in aliis rebus
quæ tibi confidenter creditæ sunt, & in
fidelis iis, quæ de tua persona hanc ha-
buerunt opinionem.

Dum enim de labiis tuis finis egre-
secretum tui amici, crede quod amici
fidelitas, honestas, honor, prudentia &
iustitia simul de anima tua egressa sunt
& quod inter te & aliquam bestiam
la alia sit differentia, quàm quod bruti-
litas hujus consistat in eo quod nescit
loqui, & tua quod nescias tacere.

Et hoc obserua ratione errorum
aliis commissorum. Multi se jactant
quod talia mala non committant, quæ
vident ab aliis committi, tu verò
adhuc melius, & jacta te, quod de
nunquam loquaris.

Pecc

Peccatum tui proximi quando tenebris silentii copertum manet, est simplex peccatum, & sæpe tantum ipsi soli nocivum: quando verò tu illud aliis notum facis, causas exinde infamiam ejus innocenti domui, exemplum pro libertinis, & scandalum Ecclesie.

Illud quod fecit, non fuerat, ita dicendo, aliud quam principium peccati; tu verò illud per tuam linguam consummasti. Hinc est imposterum crimen consummatum, conjunctum cum omnibus opprobriis & infelicitatibus unius commissi scandalosi & imperdonabilis erroris. Ne publices id quod misericordia divina voluit habere copertum.

Ne publices pariter id quod natura conatur coperire, uti sunt ordinariè imperfectiones, quas reliquit apud aliquas personas, vel errores, quos in natiuitate earum illa ipsa fecit. Si tales notas errores, fac ne alii eos notent. Verum est, quod similes detractiones & vexationes pluribus placeant, sed non sis tam desperditi animi, ut in iisdem tibi complaceras, & ne affligas tuum proprium animum.

num , volendo ut rideat de tali loquela , quæ aliquam honoratam personam reddit ridiculam. Habe displicentiam cognoscendo tales errores , aversione de iis loqui , & horrorem ex illis sume tuam recreationem. Aspira ad eam felicitatem , quam habuit quædam sancta persona , quæ in morte Deo gratias egit de eo , quod toto tempore sexaginta annorum quoad vixit , non recorderet se dixisse aliquod verbum , quod possit offendere aut displicere proximo. De hoc que stude & disce posse tacere : Hoc dicit Aristoteles , studium Principum Regum & omnium hominum alicuius eminentioris qualitati .

Quibus vel maximè silentium bene quadrat ratione officiorum aut favoribus quibus alios gratificare se resolverunt.

Beneficium promissum tantum mediâ ex parte gratuitum est , quando deus notum est. Regale verò est , quando deus opinatè & insperatè alteri confertur.

Multum enim æstimatur , prævenire hominum petitiones. Gloriosius est prævenire desideria , sed adhuc amplius

facit, qui pravenit sua propria verba,
nempe citius aliquid facere, quam de eo
loqui.

REGULA OCTAVA.

Fatuus in risu exaltat vocem suam:

Sapiens autem vix tacite ridebit.

Eccl. 21.

PARAPHRASIS.

Homo consideratus ridet cum clamore.

*Quia risus alicujus honorati viri de-
bet posse videri, non vero audiri.*

REFLEXIO.

Non poterat adhuc sciri, quid in
genere sit objectum, quod causat
risum, hoc tamen scitur, quod nihil aliud,
quam vitium per se ipsum deceptum,
faciat ridere sapientes, qui nunquam
sunt sapientiores, nec modestio-
res, quam dum rident.

PARS

Faint handwritten notes in red ink on the book's edge.